

Oppgavesett – nordiske språk i norskfaget

Skisse for timene:

1. Presentasjon av mål for timen.
2. Skandinavisk språkfelleskap. Refleksjon og diskusjon, oppg.1 og 2.
3. Dansk musikkvideo. Lese, lytte og se. Oppgave 3 og oppsummering.
4. Svensk radioinnslag og avisartikkel. Lese, lytte og se. Oppgave 4 og oppsummering.
5. De nordiske språkene. Refleksjon, oppgave 5 og oppsummering.
6. Logg

Oppgave 1

- a) Bruk 2-3 minutter på å fylle ut skjemaet nedenfor
- b) Diskuter hverandres svar i grupper på 2-4
- c) Oppsummer i plenum

Enig eller uenig?

1. Svensk, dansk og norsk er språk som har langt flere likhetstrekk enn forskjeller.
Enig Uenig
2. Vi har mye til felles med Danmark og Sverige både når det gjelder historie, politikk, kultur og levesett.
Enig Uenig
3. Det er vanskelig å forstå hva en svenske sier, og det beste for oss begge er at vi bruker engelsk.
Enig Uenig
4. Det å lese en tekst på dansk er nesten som å lese norsk, men måten de uttaler ordene på er vanskelig å forstå.
Enig Uenig
5. Å forstå dansk uttale kan trenes opp. I skrift er det jo så likt norsk, så forutsetningene er gode. Man trenger bare litt tid og øvelse på å ”knekke” den danske uttalekoden. En ukes studieopphold i Danmark ville vært nok for meg til at dansk ikke lengre vil føles som et fremmedspråk. Det handler bare om å *ville* forstå.
Enig Uenig
6. Jeg gidder ikke bruke tid eller anstrengelser på å forstå eller gjøre meg forstått i samtale med dansker, så jeg slår bare over til engelsk.
Enig Uenig
7. Hvis det er ord på svensk jeg ikke forstår, så skjønner jeg etter hvert hva de betyr ut fra sammenhengen.
Enig Uenig

8. Svenskene bruker mye slang i sitt dagligspråk. Det er kult, men i blant vanskelig å forstå.
Enig Uenig
9. Det at jeg kan forstå dansk og svensk gjør at jeg kan kommunisere med mange flere mennesker i hele Norden, og det vil gi meg flere muligheter for få jobb eller kunne studere på tvers av de nordiske landegrensene.
Enig Uenig
10. Å gå over til et fremmedspråk som engelsk når vi snakker med svensker og dansker skaper avstand og gjør at de svenske og danske naboene våre fremstår som ”vanlige utlendinger”.
Enig Uenig
11. Jeg synes det er gøy å følge med på hva som skjer i Sverige (musikk, film, sport, svensk mote/design, kjendisliv, kongefamilien, politikk osv.)
Enig Uenig
12. Jeg synes det er gøy å følge med på hva som skjer i Danmark (musikk, film, sport, mote/design, kjendisliv, kongefamilien, politikk, osv.)
Enig Uenig
13. Jeg kunne aldri tenkt meg å jobbe i Sverige og Danmark eller blitt kjent med folk derfra.
Enig Uenig
14. Hvis jeg skal lære meg å forstå svensk og dansk, så må jeg ha en grunn til å gjøre det.
Enig Uenig
15. Det er viktig å ivareta det skandinaviske språkfelleskapet - at vi bruker våre skandinaviske språk når vi skal snakke sammen og samarbeide.
Enig Uenig

Oppgave 2 – Språkforståelse og språkpolitikk i Norge og Norden

- Hvordan opplever du situasjonen i Norge når det gjelder forståelse av danske og svensk?
- Hvordan er situasjonen i de andre nordiske landene?
- Diskuter hva *Deklarasjon om nordisk språkpolitikk* og *Språkkonvensjonen* innebærer for din hverdag og dine fremtidige muligheter (arbeid, studier, fritid).
- Hvorfor og hvordan mener du vi bør ivareta og utvikle det skandinaviske språkfelleskapet?
- Hva slags språkpolitikk har de ulike nordiske landene? Hva skiller dem og hva er likt? Hva slags konsekvenser kan de ulike politiske retningene få?

(Eventuell tilleggsoppgave)

- Gå i grupper og velg en fellesnordisk eller skandinavisk virksomhet. Lag en kort presentasjon som dere holder for klassen.

Bakgrunnsstoff (tilgjengelig på internett):

Deklarasjon om nordisk språkpolitikk, ss.61-63
(<http://www.norden.org/no/publikasjoner/publikasjoner/2007-746>)

Språkkonvensjonen, Innledning og artikkel 1 og 2. (<http://www.norden.org/no/om-samarbeidet/avtale/avtaler/spraak/spraakkonventionen>)

At forstå varandra i Norden, ss.5-11 (om situasjonen rundt språkfellesskapet i Norden) + 32-33 (om Språkdeklarasjonen og språkkonvensjonen) av av Nordisk ministerråd og nordens institutt i Finland (<http://www.nifin.helsinki.fi/pdf/Attforsta.pdf>)

”Skandinavisk nabospråksforståelse – å snakke på morsmålet med over 20 millioner” av Arne Torp (www.bruuskandinavisk.no) XLinkX

”Hvorfor har vi et nordisk språksamarbeid?” av Nordisk ministerråd
(<http://www.norden.org/no/samarbeidsomraader/spraak/hvorfor-har-vi-et-nordisk-spraaksamarbeid>)

”Nordisk språkfellesskap på vei ut” av Helene Uri
(<http://www.aftenposten.no/meninger/kronikker/article1034369.ece>)

Fakta om Norden – Språk (<http://www.norden.org/no/fakta-om-norden/spraak>)

”Muligheter innen studier og arbeid i Norden” av Astrid Grindheim
(www.bruuskandinavisk.no)

”Ønsker seg ny nordisk kulturkanal” av Marit Kleppe Egge (www.bruuskandinavisk.no)

Oppgave 3 - DANSK

- a) Les gjennom sangteksten ”Vi to” av Medina.
- b) Dersom det er ord eller fraser i teksten du er usikker på hva betyr, forsøk å finne ut av disse ved å diskutere med en medelev.
- c) Hva handler denne sangen om?
- d) Sitt sammen i grupper og forsøk lese teksten slik dere tror en danske ville ha lest den.
- e) Se musikkvideoen og lytt til teksten. Følg gjerne med på den skrevne teksten underveis. Vær spesielt oppmerksomme på hvordan ordene uttales. Finner du noen ”uttaleregler”?
- f) Diskusjon i plenum
 - Hvordan opplevde dere denne sangen?
 - Likte dere den? Hva var bra/dårlig?
 - Fikk dere noe grep om den danske uttalekoden?

- Er det noen av elevene som kan tenke seg å lese en strofe av teksten på dansk?
 - Gikk det fint å forstå? Hvorfor ja, hvorfor nei?
 - Har de hørt noen av de typiske danske uttrykkene før?
 - Hva er fordelene med å synge på dansk eller norsk framfor engelsk?
 - Har vi i Norge en artist Medina kan sammenliknes med (Dina?)
- g) Se og lytt til musikkvideoen igjen uten å se på teksten. Ble det lettere å forstå språket og uttalen nå?
- h) Hva kjennetegner dansk språk? Diskuter og skriv en liste over kjennetegn. Les gjerne "At forstå varandra i Norden" ss.13-16 om dansk språk.
- i) Les gjennom bloggen med kommentarene under youtube-klippet. Finn danske ord og uttrykk som er dagligdagse og ofte i en mer muntlig og ungdommelig språkdrakt. Sitt i grupper og velg ut noen utsagn dere er enige i/uenige i/som er morsomme/som er rare eller som dere ikke skjønner. Skriv gjerne en egen kommentar i bloggen.

"Vi to" er fra albumet "Velkommen til Medina" av Medina. Utgitt i 2009 på Labelmade/At:tac Music

Youtube: "Medina – Vi to – official video"

<http://www.youtube.com/watch?v=LWnDDYSqbJk> (4:07)

Tekst: Medina – Vi to

<http://www.sweetlyrics.com/697679.Medina%20-%20Vi%20To.html>

Oppgave 4 – SVENSK

"Busringningar" av Kristian Luuk i radioprogrammet Hassan

Youtube: Hassan – Taxi (1.05 min.)

<http://www.youtube.com/watch?v=0QuOQ1e313c&feature=related>

Youtube: Hassan – Nummeropplysningen (2.08 min.)

<http://www.youtube.com/watch?v=UD7LbxAgzvE&feature=related>

- a) Lytt til begge innslagene to ganger. Noter spørsmål om ord eller innhold andre gangen.
- b) Sitt sammen to og to. Den ene gjenforteller innholdet i Taxi, den andre gjenforteller innholdet i Nummeropplysningen.
- c) Diskuter kort i plenum:
- Er dette en form for humor som likner den norske?
 - Hva synes dere? Morsomt/ikke morsomt? Forstod dere?

- d) Forsøk å finne eksempler på ord som er like på norsk og svensk, men der uttalen er noe forskjellig. Ser dere noe system?
- e) Velg mellom de svenske nettavistekstene som læreren har plukket ut. Les gjennom teksten. Velg ut tre setninger der du forstår alt, og tre setninger der du ikke forstår alt. Gå så sammen i gruppe med de som har valgt samme tekst. Fremfør deres utvalgte setninger for hverandre og sammenlikn. Har de forstått det samme og har de problemer med det samme? Hjelp hverandre der dere ikke helt forstår. Bruk gjerne google translate: <http://translate.google.com/>
- f) Hva kjennetegner svensk språk? Diskuter og skriv en liste over kjennetegn. Les gjerne ”At forstå varandra i Norden” ss.19-20 om svensk språk.

JEG FORSTÅR	JEG FORSTÅR IKKE HELT
Eks: Jag är en kille på 18 år och har under en lång tid haft svårt att skapa bra relationer med killar.	Eks: Det är något jag ofta kände och fortfarande känner; killar är avundsjuka, osäkra och när de inte mår bra gör de så att vännen ska må lika dåligt.

Teksteksempel 1: ”Är jag en feminin kille?” (les i hovedsak leserens innlegg)

Kilde: <http://www.dn.se/blogg/fragainsidan/2010/06/22/ar-jag-en-feminin-kille-7614>

Teksteksempel 2: Filmrecensioner – ”Snabba cash”

Kilde: <http://www.dn.se/kultur-noje/filmrecensioner/snabba-cash-1.1026994>

Oppgave 5 – De nordiske språkene: historie og utvikling, forskjeller og likheter

Diskuter de ulike trekkene ved de nordiske språkene. Hva er likt og hva er forskjellig?
Hvorfor er noe likt og annet forskjellig?

Bruk listene over språklige kjennetegn som dere har laget og les ”Råd om de enskilda språken”, *At förstå hvarandra i Norden* - ss.12-27. Du kan også finne lytteeksempler for nordiske språk på: <http://www.dr.dk/Undervisning/Norden/no/Sprog/Sprogkort.htm>

Oppgave 6 – LOGGSKRIVING

Har du selv noen erfaringer eller opplevelser tilknyttet bruk eller forståelse av svensk og/eller dansk? Er det viktig for deg at det skandinaviske språkfellesskapet blir opprettholdt? Kunne du tenke deg å studere i Danmark eller Sverige?